

Turbuly Lilla

Dióban a csodát

Beszélgetés Jankovics Annával

Keszthelyen született, és máig a „hazaértem” érzése önti el, ha meglátja a Festetics-fasort. A Vajda János Gimnáziumban tett érettségi után kacskaringós út vezetett a Színművészetire. Jelenleg a Szolnoki Szigligeti Színház tagja, de játszik független társulatokban, és rendez is. Jankovics Annával pályája alakulásáról és legutóbbi munkáiról beszélgettünk.

Olvastam, hogy már óvodás korodban eldöntöted: színész leszel.

Magam sem tudom, miért vettem ennyire biztosra, de fel sem merült bennem más lehetőség. Általános iskolásként sokat jártam versmondó versenyekre, én voltam az a kislány, aki gyűjti az okleveleket. Gimnazista koromban aranyérmert nyertem a Helikonon, játszottam a gimnáziumi színjátszó körben, és jártunk színházba Egerszegre. Nagy hatással volt rám a remek magyartanárom, Hinger Tamás, illetve dr. Petánovics Katalin néprajzos, muzeológus. Ő zsűritag volt az egyik versmondó versenyen, ahol indultam, és felajánlotta, hogy foglalkozik velem. Egy éven keresztül hetente jártam hozzá, népballadákat elemeztünk. Máig megmaradt a barátságunk.

Ezek után biztosra vettem, hogy bekerülök a Színművészetire, és nagy csalódás volt, hogy ez többszöri próbálkozásra sem sikerült. Vidékiékként ekkor szembesültem azzal, mennyire más világban élek, mennyire más a kulturális hátterem, mint azoknak, akik a budapesti belvárosban nőttek fel. De nem adtam fel, annak ellenére sem, hogy néha elbizonytalanodtam abban, hogy érdemes-e ennyire ragaszkodni egy gyerekkori álomhoz.

Végül mégis teljesült az álmod, 2016-ban végeztél a Színművészeti drámainstruktor-színjátékos szakán. De addigra már nagyon sok szerep volt a hátad mögött.

A sikertelen felvételik után két magán színiakadémiára is jelentkeztem, de egyik sem volt az igazi. Majd elvégeztem a Pesti Magyar Színház stúdióját, és ez már jó iskolának bizonyult: egy működő színházban tanulhattam, olyan színésztörzásokkal állhattam egy színpadon, mint Agárdy Gábor vagy Béres Ilona. A stúdió elvégzése után több helyre is hívtak egy-egy szerepre: játszottam Budapesten, Veszprémben, Nagyváradon és Székelyudvarhelyen is. Aztán a szolnoki színházban castingot hirdettek az *Országúton* című Fellini-film színpadi változatának főszerepére. Nincsenek szerepálmaim, de ha lennének, ez a szerep mindenképpen benne lenne. Több forduló válogatáson vettünk részt, és végül én lehettem Gelsomina. Így kerültem 2009-ben Szolnokra, ahol azóta is játszom. Az *Országúton*-t még ma is emlegetik a nézők, és nekem is nagyon közel állt a szívemhez ez az előadás. Azóta sok szerepet eljátszottam, ahogy ez egy vidéki repertoárszínháznál lenni szokott, a legkülönbözőbb műfajokban.

A Színművészetire pedig úgy kerültem, hogy 2013-ban képzést indítottak olyan színészeknek, akik diploma nélkül már több éve játsza-

nak. Érdekes, hogy az egyik osztályfőnököm épp Kocsis Gergely volt, a Katona József Színház színművésze, aki szintén keszthelyi.

A szolnoki színház nincs a szakmai köztudat középpontjában, bevallom, én is nagyon kevés előadást láttam tőletek, miközben nyilván ott is születnek figyelemre érdemes teljesítmények. Kiemelnél néhány, neked fontos szerepet a szolnoki évekből?

Nehéz tizenegy év után kiemelni előadásokat, de szívesen emlékszem a *Liliomra*, amelyben Marikát játszottam, aztán *A salemi boszorkányokra*, amelyben Mary Warrent. Szerettem játszani a Színműhelyben a *Jóccakát, anya!* egyik főszerepét. Nemrég, online formában mutattuk be a *Régimódi történetet*, amelyben Gizella vagyok. Ez egy összetett szerep, örömmel játszom. Én is szembesülök azzal, hogy külsősök nem nagyon látnak bennünket. Ugyanakkor a szolnokiak szeretik a színházukat, és az elmúlt évek alatt Szolnok számomra egy otthonos, családi közegé vált.

Láttam egy vizsgaelőadásodat, a kortárs gyerekversekből készült Világgá mentem-et. Nagy siker lett hosszú utóélettel, sokat játszottad, több fesztiválra is eljutottál vele. Az egyetem adott

inspirációt ahhoz, hogy a független szférában is dolgozz, és gyerekelőadásokat rendezz?

Hogy elvégezhettem az egyetemet, lelki elégtétel volt, és sokat adott szakmailag. Független előadásokban azonban már korábban is játszottam. A Székényben például a Király Attila rendezte *Homokpuzzle*-ben.

Gyerekelőadások rendezésére Szolnokon kértek fel, a vizsgaelőadásommal szinte egy időben, de tőle függetlenül. A gyermeki látószög mindig is érdekelt, a szakdolgozatom témája is ez volt. *A színész mint gyermek* címmel írtam. A vizsgaelőadásomat is úgy szerettem volna elkészíteni, hogy később is érvényes legyen; sokat dolgoztam rajta. Talán a színházban is emiatt kértek fel rendezésre. Tudták, hogy lelkiismeretes vagyok, utánajárok a dolgoknak, nem szeretem a könnyű megoldásokat, és van bennem játékoság. Tudom, hogy egy nagyszínházban sokszor nem a gyerekelőadások a legfontosabbak, de én nem így vettem a felkérést, és igyekeztem a teljes tudásomat beletenni. Azóta rendeztem már nagyszínpadi gyerekelőadást és csecsemőszínházat is. Erről az utóbbi műfajról nem sokat tudtam, de jó párat megnéztem, igye-

keztem tanulni, tájékozódni, és az egyetemi társaimtól is kaptam hozzá segítséget.

Milyen tapasztalatokat hozott a rendezés?

Nagy tanulás és nagy stressz. Főleg az, hogy mindenért te vagy a felelős, hogy irányítani kell, vállalni kell a konfliktusokat. Megértem, miért emlegetik sokszor a rendező magányosságát. Ugyanakkor színészként nagyon hasznos a másik oldalról is látni a dolgokat. Nehézséget jelentett, hogy többnyire játszottam is ezekben az előadásokban, ami nem ideális, előnye viszont, hogy így láttam minden egyes előadást, és tudtam alakítani rajta, ha szükségesnek láttam. Rájöttem, hogy ami a látványt illeti, kétféleképpen érdemes ezt csinálni: vagy semmi díszlet és maximális kreativitás, ahogy a *Világgá mentem*-ben a csomagolópapír jeleníti meg a teljes világot; vagy legyen tényleg igényes, és ne levedlett papírmasé fákat tologassunk. Tapasztalat az is, hogy jó volna jobban szétszedni a korosztályokat; más köt le egy első-második osztályost, mint egy negyediket, de a nagyszínházaknál, ahol évi egy-két gyerekelőadás készül, erre kevésbé van lehetőség.

A Nézőművészeti Kft. 7 nap című előadása a középiskolás korosztálynak készült. Ebben egy olyan lányt játszol, akit az egyik osztálytársa folyamatosan zaklat a testalkata miatt. Hogyan kerültél kapcsolatba a társulattal?

Annak a bizonyos *Országúton*-nak Gyulay Eszter volt a dramaturgja, és vele azóta is megmaradt a kapcsolatunk. Így kerültem a Nézőművészetihez.

A 7 napot már nagyon sokat játszottuk a legkülönbözőbb helyeken: belvárosban és vidéki gimnáziumokban, rehabilitációs intézetben. Tanteremben, félméternyi távolságra játszani egy kritikus korosztálytól nem könnyű, de nagyon szép feladat. Félttem tőle, de jók a tapasztalataim, nagyon empatikus ez a korosztály. Ilyen szintű visszacsatolást máshol nem kapunk. Gyakran előfordult, hogy az előadás utáni beszélgetésben, drámajátékban felszínre kerültek a saját zaklatásos történeteik. Volt, hogy a beszélgetést vezető pszichológusnak vissza kellett menni az osztályba, vagy utána is ránk írtak a facebookon. Nem áztatjuk azzal magunkat, hogy egy előadással traumatikus élethelyzeteket tudunk megoldani, de minden eszközzel azt próbáljuk erősíteni, hogy nem a bántal-

mazott a hibás egy ilyen helyzetben, és hogy lehet és kell segítséget kérni. Már ha csak arra rádöbbenek, milyen keveset tudnak a saját társaikról, az is fontos lehet.

Színészilag is sokat adott ez a szerep, nagyon összecsiszolódtott a játékunk Kőszegi Máriával. Scherer Péter rendezése pedig jól adagolja a nézők hidegből melegbe „mártogatását”; annyira természetes, életközeli, hogy ezzel is megfogja a fiatalokat.

A második színházzárlat előtt mutattátok be, szintén a Nézőművészetivel, Gyulay Eszter rendezésében a Dániel András írásaiból készült Kicsinénit és Kicsibácsit. Kicsinéni nagyon is neked való szerep, hiszen éppen ez a felnőttként megőrzött gyermeki látásmód a lényege.

Három hétig csak olvastuk a szövegeket, aztán, mint egy kirakós játékot, úgy passzít-

gattuk a részeket. Ez az előadás tulajdonképpen ellene megy a színházi alapszabályoknak: se konfliktus, se lezárás, mintha lenne is történet, meg nem is. Ugyanakkor nagyon sajátos nyelvi világa van, és a meseszerű novellákban mély, filozofikus gondolatok vannak elrejtve. Kicsit mintha a karantén helyzetre is reflektálna: hiszen arról is szól, hogyha az ember megtalálja a társát, hogyan tud vele egy „dióban” élni, újra meg újra rácsodálkozni a másokra, és minden apró, hétköznapi dologban meglátni a lehetőséget, megtalálni a csodát. Minden korosztályhoz szóló, izgalmas előadás született. Mindössze háromszor tudtuk a zárás előtt játszani, remélem, minél hamarabb lesz lehetőségünk újra találkozni a nézőkkel.

